

Tegen de avond kwam een bode; 't was Filips, de leurder.

— Kapitein, er is nieuws, zei hij. 't Schijnt dat de Fransen morgen een klopjacht op de heide zullen houden.

—Hoe weet ge dat?

— Wel, ik was aan 't leuren tussen Putte en Mechelen, waar enige boeren over die zaak spraken. Er is een diefstal gepleegd te Mechelen.

— Te Mechelen!

— Ja, rovers zijn in een herenhuis gedrongen, hebben de bewoners gebonden en dan de ganse woning doorsnuffeld. Ze sneden zelfs de doeken uit de schilderijen, hopende geld achter de lijsten te vinden.

— Maar dat waren toch geen binders onzer bende! hernam Cartouche verwonderd.

— Ik weet het niet.

— Onmogelijk! Ik heb niemand toegelaten te stelen. Ha! dat moeten mannen geweest zijn van Guldentop uit Klein-Brabant. Die worden ook stout. Wij krijgen mededingers.

— In elk geval meent men dat onze binders de daders zijn, en nu er zelfs in 't hartje van Mechelen geroofd wordt, zijn de Fransen voornemens de heide te zuiveren, zoals ze dat noemen. Ik achtte het mijn plicht u mede te delen wat ik vernomen heb.

— En gij hebt wel gedaan. Maar wantrouwt men u nog niet? Ge waart bij de pioniers, en zijt met ons gevluht.

— Ik kom niet meer te Heist, kapitein, en in de andere gemeenten kent men mij niet, antwoordde de leurder.

— Wees in elk geval voorzichtig. Dus morgen komen de Fransen. Dan moet ik heden nog mijn mannen oproepen!

De roversbaas trad buiten en 't volgens oogenblik klonk zijn kreet: « ha, ho, hoe! » dreunend over de reeds dromende heide.

En spoedig kwamen ze, de bezembinders, leurders, heispaaiers, al die verdachte bewoners der eenzame streek, de ondergeschikten en de handlangers van Cartouche.

BAKELANDT

Het
VERHAAD
van ILM

www.ilm.nl

ILM

Cartouche vertelde hen welk gevaar er dreigde.

— En ik moet me morgen verwijderen, zei hij. Ik kan die reis onmogelijk uitstellen, want de hoofdman van Vlaanderen en zijn mannen verwachten mij. Ik heb reeds aangeduid, wie mij zullen vergezellen. Alle anderen moeten drie dagen de Pijpelheide verlaten! Begeeft u naar de omliggende dorpen, maar niet met te velen tegelijk in dezelfde gemeente. De Fransen mogen hier niemand vinden!

Een gemompel van goedkeuring steeg uit de menigte op. Ieder was het blijkbaar met de hoofdman eens.

— En ge moet u rustig houden, hernam Cartouche. Gedraagt u als stielmannen, schaarslijpers, vertinners of als leurders! Vrouwen en kinderen neemt ge mee. Alle hutten moeten ledig zijn!

Cartouche wees nu ieder aan, naar welk dorp hij zich begeven moest en ten slotte schonk hij aan elk gezin een of meer zilverstukken.

Ieder ging tevreden heen.

* * *
* * *

De volgende dag, na de noon, werd de Pijpelheide inderdaad door een afdeling soldaten bezocht. Deswert, de veldwachter van Heist, diende de krijgslieden tot gids en Doremans scheen nu zeer moedig en dapper.

Deswert zei niets, maar loerde naar alle kanten rond. Hij wist, dat Cartouche een geduchte vijand was.

— Waarheen geleidt ge ons? vroeg de aanvoerder aan Deswert.

— Naar het hoofdkwartier van de roverskapitein, citoyen, antwoordde de veldwachter. Maar ik vrees, dat we niemand zullen vinden.

— Zou onze tocht dan bekend zijn? hernam de bevelhebber spijtig.

— Gisteren wist heel Heist en de ganse omtrek er bij, dat we vandaag naar de heide zouden gaan. Cartouche weet het dus ook, daar hij overal zijn verspieters heeft.

— Maar dan moet iemand gebabbeld hebben! hernam de overste driftig. Deswert zweeg.

— Veldwachter, wie heeft er gesproken? Weet gij het?

De garde was te oprecht om te liegen, en antwoordde daarom bevestigend.

— Wie dan? vervolgde de Fransman.

— Anderen kunnen het u ook zeggen.

— Maar ik wil het nu van u weten. Spreek!

— Laat de commissaris spreken!

— Ik! riep Doremans. Bedoelt ge mij, garde! Gij hebt zeker te veel uw lange tong geroerd!

Deswert werd rood van drift.

— Commissaris, gij en niemand anders hebt schuld, zei hij heftig. Gij hebt gisteren overal gesnoefd, dat er een klopjacht zou gehouden worden. Aan ieder verteldet ge het, en ik heb u nog gewaarschuwd toch te zwijgen! En maak me nu nog eens voor een leugenaar uit, zo ge durft!

— Welzo, zei de overste, is de citoyen-commissaris zo onvoorzichtig geweest?

— Ik doe wat mij goeddunkt en heb van u geen lessen te ontvangen! riep Doremans bits.

BAKELANDT

HET VERRAAD VAN ELM

— Neen. 't komt mij niet toe u, de commissaris der Republiek, lessen te geven, hernam de bevelhebber kalm. Maar, toch zal ik genoodzaakt zijn deze omstandigheden in mijn verslag te schrijven, indien onze tocht mislukt!

— Onze tocht mislukt niet!

— Ik hoop het.

— Ik heb geen hoop meer, hernam Deswert.

— Ik gebied u te zwijgen, garde, gebod de commissaris.

— Maar ik heb het recht mijn gids vragen te stellen, zei de overste driftig.

Waarom hebt ge geen hoop meer, garde?

— Ginds is het hoofdkwartier en alles is er verlaten, antwoordde Deswert, naar enige hutten wijzend.

— Natuurlijk hebben de boeven zich verborgen, merkte Doremans spottend op.

— 't Is mogelijk, maar dan toch zeer ver van hier! Anders zou Cartouche ons wel kennis gegeven hebben van zijn aanwezigheid, citoyen-commissaris.

— Ge denkt dus dat de binders gevlucht zijn?

— Daar heb ik de overtuiging van.

— Laat eens horen?

— Gewoonlijk, wanneer ik op de heide rondsluip ontmoet ik deze of gene heispader, een bezembinder of een andere verdachte man of vrouw.

— Wat bewijst dat?

— Nu hebben we niemand ontmoet. Dat bewijst dat er niemand op de heide aanwezig is.

— Onzin.

— Ik spreek de zuivere waarheid, geleid door ondervinding. In de meeste gevallen wordt er door schildwachten kennis gegeven van mijn komst of van de komst van een onverwachte bezoeker. Nu is alles stil. We zullen achter het net vissen.

Opeens werd in de verte een kreet vernomen.

— Ha, ho, hoe!

't Was een akelig geroep als van een bandhond die huilde.

De troep bleef getroffen staan.

— Ha, ho, hoe! herhaalde zich de roep.

— Wat heb ik u gezegd! zei Deswert. De kerels zijn van onze komst onder-richt.

— Men keek naar de kant van waar de schreeuw was opgegaan.

De heide was kaal en eenzaam.

De man die de kreet had geuit, was goed verscholen en 't zou nutteloos geweest zijn, hem op te sporen.

Dit begreep men goed.

— Schiet uw geweren op ginds bosje af! beval Doremans.

— Nutteloos! sprak de bevelhebber. Ons poeder kunnen wij beter gebruiken dan naar de mussen te verschieten. Mannen, ik beveel u, de commissaris niet te gehoorzamen.

Doremans bleef beteuterd.

Hij zag het belachelijke van zijn bevel in.

Hij nam zich voor zich op Deswert te wreken.

PHILIP LUDWIG

BAKELANDT

Los
Tren de la
1976

Maar Deswert dacht niet eens aan Doremans.

— Laat ons de hutten bezoeken! zei hij.

De krijgslieden bereikten de hutten. Met geladen pistool traden ze binnen. Maar ze vonden geen levend wezen.

— Die schavuit woont hier goed, zie eens die meubelen, zei de overste verwonderd. En dit bed komt vast uit een herenwoning!

— Er staat iets op de tafel geschreven, sprak Deswert.

En hij las, 't Vlaams opschrift vertalend :

« Ik heb heden geen tijd om te vechten, we wilden juist voor enige weken een andere streek bezoeken. Doremans zal wel snoeven, dat wij voor hem op de vlucht gegaan zijn, maar weldra kom ik weer enige wetspapieren bij hem halen. Ofschoon Deswert een dappere kerel is, vertrek ik evenmin uit vrees voor hem. Tot weerziens.

CARTOUCHE,

kapitein der binders van de Pijpelheide.»

Doremans kleurde tot achter zijn oren van schaamte. Deswert glimlachte spottend.

— Die rover durft veel, zei de Franse bevelhebber. De garde heeft gelijk, wij kunnen heden niets doen.

— En ik zeg, dat ge de bossen zult afzoeken, riep Doremans nijdig. 't Is een list, om ons te verschalken, en gij zoudt u daardoor laten foppen! Maar ik niet!

— Citoyen-commissaris, 't is volkomen waar, dat ik u geen lessen moet geven, antwoordde de overste, maar evenmin wacht ik ze van u af. En waarlijk, ge hebt reden om te zwijgen! Door uw schuld is onze reis geheel te vergeefs. Ik moet dat in mijn verslag neerschrijven!

— Ik maak het verslag, hernam Doremans.

— Gij het uwe en ik het mijne! Of meent ge, dat ik mijn plicht niet ken!

De commissaris was niet gerust. Hij hoopte altijd maar op verhoging, maar nu zouden zijn papieren wel eens kunnen dalen.

De overste liet zijn mannen de bossen doorzoeken, maar overal was 't even stil en doods. Slechts een schuwe haas sprong verschrikt op, een vogel fladderde door de takken... maar van mensen geen spoor.

De bende vertrok en Doremans bleef met zijn veldwachter alleen achter, die ontmoedigd naar Heist terugkeerden.

Vele dorpelingen kwamen uit hun huis gelopen, nieuwsgierig naar de afloop van de klopjacht. Ze zagen echter slechts de commissaris en de veldwachter.

BAKELANDT REIST NAAR ANTWERPEN

Bakelandt had zijn beste mannen uitgekozen, en zond ze in twee groepen naar Antwerpen.

— Ge zult mij opwachten tegenover de stad, aan deze kant der Schelde, zei hij.

De kapitein zou alleen reizen.

THE GREAT BRITISH EMERALD
J. L. GARDNER
HANELANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel II

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK
1955